

Bygg- och miljönämnden

Plats och tid Tjädern kl 10:00 – 12:30

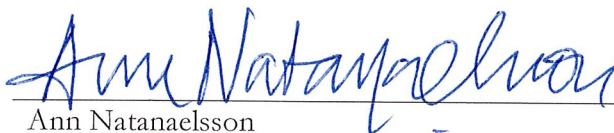
Beslutande Margareta Nordling (C), ordförande
Catarina Antan (V) vice ordförande
Anna-Lena Holmgren (S) tjugers
Anne Östlin (C) tjugers (deltar ej i beslut § 60 och § 64)

Övriga deltagande Thor-Leif Svärdby,
Ann Natanaelsson
Lovisa Bertilsson,
Hannah Forsell

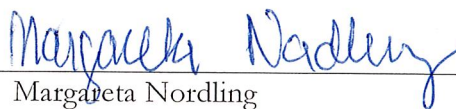
Justeringsplats och tid Torsdag 2023-11-24 Bygg- och miljökontoret

Paragrafer § 54 - § 69

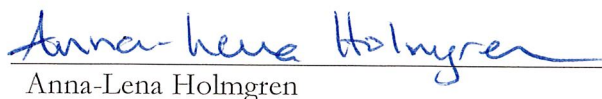
Sekreterare

Ann Natanaelsson

Ordförande

Margareta Nordling

Justerande

Anna-Lena Holmgren

Bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits på kommunens digitala anslagstavla.

Datum då anslaget sätts upp 2023-11-24

Datum då anslaget tas ned 2023-12-22

Protokollets förvaringsplats Kommunkontoret

Justerande

Utdragsbestyrkande

BMN § 67

Dnr 2023.488

VERKSAMHETSPLANER 2024–2026

Beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar godkänna de upprättade verksamhetsplanerna för perioden 2024–2026.

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar godkänna de upprättade verksamhetsplanerna för perioden 2024–2026.

Ärende

Verksamhetsplaner för Bygg- och miljönämndens alla verksamheter har nu upprättats. Planerna som är treåriga, har tagits fram med stöd av den behovsutredning som arbetats fram vid planeringsdagarna under april månad i år. Bygg- och miljökontoret har utgått från de ekonomiska ramarna för 2024.

Konsekvenser för barn

Beslutet bedöms inte medföra några negativa konsekvenser för barn

Bilaga 14

Verksamhetsplan 2024–2026

Beslutet skickas till

Kansli

Justerande

Utdragsbestyrkande

Bilaga 14.1

Dokumenttyp Verksamhetsplan	Giltighetsstid 2024-2026
Beslutad av Bygg- och miljönämnden 2023-11-16 § xx	Gäller från 2024-01-01
Dokumentansvarig Thor-Leif Svärdby	Diarienummer BOM-2023-488

Verksamhetsplan för livsmedel, miljö- och hälsoskydd, trafik, alkohol, tobak, receptfria läkemedel samt bygg- och plan 2024–2026

Agenda 2030 och globala målen

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling nämligen den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Miljömål

Det svenska nationella miljömålssystemet innehåller generationsmål, etappmål och miljö kvalitetsmål. Utöver dessa bryts målen ner regionalt och i vissa fall lokalt.

Generationsmålet

Generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljö kvalitetsmålen ska nås. Generationsmålet är därför vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. I målet står också att arbetet med att lösa de svenska miljöproblemen inte ska ske på bekostnad av att vi exporterar miljö- och hälsoproblem till andra länder.

Etappmålen

De 19 Etappmålen är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljö kvalitetsmål. De visar vad Sverige kan göra och tydliggör var insatser bör sättas in. Etappmålen anger inte önskade tillstånd för miljön, utan de läggs fast i miljö kvalitetsmålen med preciseringar. Etappmålen innefattar avfall, begränsad klimatpåverkan, cirkulär ekonomi, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och minskat matsvinn.

Riksdagen har beslutat om 16 miljö kvalitetsmål som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Det finns även preciseringar av miljö kvalitetsmålen. Preciseringarna förtydligar målen och används i det löpande uppföljningsarbetet av målen.

Regionala och lokala miljömål

Från 2016 har Jämtlands län åtgärdsprogram för miljömålen reviderats och ett åtgärdsprogram för perioden 2017–2020 togs fram. En översyn av arbetet med de regionala miljömålen sker varje år under länsstyrelsens ledning sedan 2018. En ny handlingsplan är framtagen sedan 2020 där sju av miljömålen prioriteras för länet. En årlig miljömålsuppföljning och redovisning av åtgärder genomförs.

Ragunda kommuns miljömål finns samlade i kommunens översiktsplan från 2006. Varje förvaltning inom kommunen har i olika delar antagit mål som siktar mot de övergripande miljömålen.

Länets strategi för klimatanpassning är framtagen och under remiss. Denna strategi lyfter några av vårt läns största utmaningar i prioriterade målområden och hur vi kan hantera dessa med givna målbilder inför år 2030. Det finns ett övergripande målområde med fokus på Strategiskt arbete och samordning. Utöver det har identifierats fyra ämnesinriktade målområden inom; Naturmiljö och ekosystemtjänster, Samhällsplanering och befintlig bebyggelse, Livsmedelsproduktion samt Vård, hälsa och omsorg.

Verksamhetsmål Bygg- och miljönämnden

För Bygg- och miljönämndens finns nu tre övergripande mål med därtill kopplade verksamhetsmål, som antas av kommunfullmäktige. Indikatorer och aktiviteter är framtagna vilka ska revideras varje år. De tre övergripande målen är goda livsvillkor, attraktivt samhälle och effektiv organisation.

Verksamhetsplan

Livsmedel

Livsmedelskontrollen syftar till att hålla en hög säkerhet för människors hälsa när det gäller livsmedel och dricksvatten. Exempel på verksamheter som berörs av livsmedelskontrollen är restauranger, gatukök, detaljhandel, butiker, vattenverk, skolor och omsorgsboenden.

Kontroll av anläggningar kan ske både via oanmälda kontroller och anmälda besök (revisioner). Inom området ingår även viss kontroll enligt smittskyddslagen, handläggning av inkomna remisser om alkoholtillstånd och bygglov, samverkan med t.ex. andra kommuner, omvärldsbevakning, samt att informera och ge råd till allmänhet och företagare.

Verksamhet 2024

För livsmedelsverksamheten finns en separat treårig kontrollplan/tillsynsplan. Inga bortprioriteringar kommer att föreslås för området livsmedel. Förslag till kontrollplan för området redovisas för beslut senast på nämndens första möte 2024. Inför 2024 planeras fortsatt fler timmar för uppföljning samt tid för arbetet med ny riskklassning av verksamheter.

Prioritering 2024

Slutföra arbetet med ny riskklassning, övriga fokusområden enligt kontrollplanen.

Miljötillsyn

Förslaget till verksamhetsplaner för perioden 2024–2026 har tagits fram med stöd av den behovsutredning som arbetats fram vid planeringsdagarna i april 2023. Inom verksamhetsområdet finns även drift av kalkdoserare, recipientprovtagning, provtagning friluftsbad, vilka inte är obligatoriska uppgifter för Bygg- och miljönämnden. Nämnden utför även provtagning för PFAS i vattendrag i samverkan med LST och i samband med annan provtagning samt medverkar i projektet Ecostreams for life, vilket innefattar återställning av Ammerån.

Samtliga verksamheter med fast årlig avgift är riskklassade enligt kommunens taxa för avgifter och tillsyn enligt miljöbalken. Arbetet med att använda möjligheterna med risk- och erfarenhetsklassning ska fortsätta utvecklas. En ny taxemodell är under framtagande via SKR vilket kommer presenteras när den är klar.

Arbetet med vattendirektivet fortsätter och ett nytt åtgärdsprogram är framtaget från 2022 som ska gälla fram till 2027. Vattendistriktens förvaltningsplan är framtagen och även den sträcker sig till 2027. För Bygg- och miljönämnden innebär detta exempelvis att medverka vid revidering och framtagande av nya skyddsområden (under handläggning hos Länsstyrelsen), handläggning av enskilda avlopp samt tillsyn av större avloppsanläggningar.

Tillsynen av miljö- och hälsoskyddsverksamheter med fast årlig avgift har blivit eftersatt och det finns en tillsynsskuld. På grund av tidigare pandemi och avsaknad av resurser har denna skuld i vissa områden ökat i stället för att krympa. Tillsyn vid dessa verksamheter kommer därför att behöva prioriteras under 2024 samt även under 2025, vilket tillsynsplanens projekt kommer bidra till.

Tillsynsplan 2024–2026

Inom verksamhetsplanen för miljö- och hälsoskydd ingår tillsynsplanen för den planerade, händelsestyrda samt den skattefinansierade tillsynen. Utöver denna tillsyn planeras även tillsyn på mindre verksamheter utan årlig administrativ avgift samt enskilda avlopp vilka benämns som tillsynsprojekt.

I kommande stycken finns beskrivningar av vad som planeras inom respektive tillsynsområde under aktuell treårsperiod samt mer detaljerad information om vilka projekt som planeras för första året under perioden. Tillsynsplanen uppdateras en gång per år i anslutning till detta planeras nästkommande års tillsyn i detalj.

Tillsyn av miljöfarliga verksamheter

Enligt den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken är fordonstvättar, fordonsverkstäder, dagvatten, energihushållning, kvalitetssäkrad kontroll av utsläpp till vatten från avloppsreningsverk samt växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar de fokusområden som ska prioriteras inom tillsynen av miljöfarliga verksamheter under 2024. Tillsyn över viss täktverksamhet är ett område som nämnde övertagit tillsynsansvaret från länsstyrelsen över

Under aktuell treårsperiod kommer tillsynen av miljöfarliga verksamheter att fokusera på de verksamheter som omfattas av fokusområdena enligt strategin samt de verksamheter som omfattas av årlig administrativ avgift. Utöver dessa kommer även mindre verksamheter att ingå i tillsynen i form av tillsynsprojekt. Verksamheter som kommer att omfattas är bland annat fordonstvättar, fordonsverkstäder, avloppsreningsverk, lantbruk och hästgårdar. För verksamheter som arbetar med energikrävande processer kommer fokus vid tillsyn att läggas på informationsinsatser avseende energihushållning. Utöver fokusområde enligt den nationella tillsynsstrategin som avser dagvatten kommer förebyggande tillsynsarbete bedrivas löpande i form av samverkan i det kontinuerliga planarbetet. Tillsynen av miljöfarliga verksamheter kommer att fördelas enligt verksamhetsplan miljö- och hälsoskydd under 2024, se bilaga. Antalet timmar som redovisas bygger dels på uppskattad schablontid, dels summerat utifrån riskklassningens behov per verksamhet och objekt.

Resterande insatser genomförs inom utvalda verksamhetsområden, vilka har prioriterats utifrån deras tillsynsbehov, att de omfattas av de fokusområden som ingår i den nationella tillsynsstrategin eller att de betalar årlig administrativ avgift.

Avfall

Tillsynsinsatser utifrån avfall sker inom ramen för den planerade tillsynen på anläggningar för återvinning.

Tillsyn av små avlopp

Enligt den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken är tillsyn av små avlopp prioriterad. Med många små avloppsanläggningar som har olika tekniska förutsättningar och där risken för påverkan varierar är det viktigt att rikta tillsynen dit där störst nytta kan uppnås genom åtgärder. Den planerade tillsynen ska därför efter riskklassning genomföras på de avloppsanläggningar som har störst negativ påverkan på människors hälsa och miljö. Under aktuell treårsperiod kommer tillsynen av små avlopp att fokusera på inventering av anläggningar som ligger inom avrinningsområden för vattenförekomster med risk för sämre ekologisk eller kemisk status. Tillsynen av små avlopp kommer därför endast att utföras i projektform med stöd från den kommande vattentjänstplanen och införandet av möjlig GIS-analys av slamtömningsregister.

Prioritering 2024

Prioriteras gör fortsatt arbete med miljötillsyn i jordbruket, vilket kombineras med tillsynsprojekt inom växtnäringsläckage och övriga insatser enligt nationella strategin.

Arbete med förorenad mark samt små avlopp utförs som händelsestyrd tillsyn under 2024, med tillägg för införandet av GIS-stöd.

Konsekvenser för utförda prioriteringar kan innebära att åtgärdstakten för små avlopp stagnerar under första delen av perioden.

Tillsyn av hälsoskyddsverksamheter

Enligt den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken är tillsyn av bassängbad, inomhusmiljö i flerbostadshus, inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola (med fokus på städning) och likvärdig tillsyn av yrkesmässig hygienisk verksamhet de fokusområden som ska prioriteras inom tillsynen av hälsoskyddsverksamheter fram till 2025.

Under aktuell treårsperiod kommer tillsynen av hälsoskyddsverksamheter att fokusera på de verksamheter som omfattas av fokusområdena enligt strategin samt de verksamheter som omfattas av årlig administrativ avgift. Verksamheter som kommer att omfattas är bland annat bassängbad, förskolor, skolor, gym, tillfälliga boenden och hygieniska verksamheter. Inom området inomhusmiljö i flerbostadshus kommer inget tillsynsprojekt tillsättas utan väntas bedrivas inom ramen för den händelsestyrda tillsynen. Tillsynen av hälsoskyddsverksamheter kommer att fördelas enligt verksamhetsplanen under 2024. Antalet timmar som redovisas bygger dels på en uppskattad schablon tid men även utifrån behov per verksamhet och tillsynsärenden.

Ett nytt delområde, uppföljning av brister upptäckta vid inspektion, har lagts till under senare år. Anledningen är att Bygg- och miljöenheten noterat att behov av tillsyn och åtgärdskrav ökat vid ett flertal anläggningar som vid tillsyn uppvisat brister i såväl egenkontroll som drift av verksamheten. Behovet har minskat en del men är fortfarande stort.

Tillsynen av hälsoskyddsverksamheter kommer i viss omfattning fortsatt utföras i projektform. Projekten genomförs inom några utvalda verksamhetstyper, vilka har prioriterats utifrån deras tillsynsbehov, att de omfattas av de fokusområden som ingår i den nationella tillsynsstrategin eller att de betalar årlig administrativ avgift.

Prioritering 2024

Förslag är att tillsyn av U-verksamheter och stugor/ lägenheter (640 timmar) sker inom ramen för den händelsestyrda tillsynen.

Fokusområde inom hälsoskydd är fortsatt inom skola/förskola samt bassängbad.

Konsekvenser av prioritering är att ingen aktiv tillsyn bedrivs inom lägenhetsbeståndet och endast utförs vid anmälan kan medföra att hälsorisker inte uppmärksammas i tid.

Tillsynsprojekt utifrån nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken

Avfall

- Masshantering
  - Delta i tillsynskampanj 2024
- Illegal avfallshantering
  - inventering samt uppsökande tillsyn 2024-2025
- Återvinning av avfall som upphör vara avfall
  - Införs i planering 2025-2026

Miljöfarlig verksamhet

- Fordonstvättar och verkstäder
  - delta i tillsynskampanj under 2024
- Uppdaterade miljöbalkstillstånd
  - Kartläggning under 2024 med fokus på de allmänna reningsverken
- Utsläpp till vatten
  - Tillsyn av reningsverk med fokus på provtagning samt flöde under 2024
- Dagvatten
  - Tillsynsaktivitet med egenkontroll för kommunal verksamhet 2024
- Energihushållning
  - Informationsinsats om kartläggning under perioden
- Små avlopp
  - Tillsynskartläggning utifrån riskklassning med stöd från kommande vattentjänstplan
- Växtnäringsläckage
  - medverka i tillsynsprojekt under 2024 samt som delprojekt inom miljöskydd lantbruk

Hälsoskydd

- Inomhusmiljö
  - Deltar i utbildning och vägledning
- Bassängbad
  - Tillsyn på anmälningspliktiga bassängbad
- Inomhusmiljö och egenkontroll i skola förskola
  - Tillsyn med fokus på städning, hygien och smitta

Genomförande

Anmälningspliktiga och ej anmälningspliktiga verksamheterna som omfattas av årlig administrativ avgift enligt kommunens gällande taxa för tillsyn enligt miljöbalken kommer under aktuell treårsperiod att få tillsyn utifrån aktuell riskklassning och detaljplanering. Större delen av tillsynsbesöken hos dessa verksamheter kommer att planeras in löpande under perioden medan några utvalda verksamhetstyper kommer att ingå i tillsynsprojekt. Verksamheter som inte omfattas av årlig administrativ avgift kommer endast att ingå i projekt.

Ett tillsynsprojekt genomförs under en begränsad tidsperiod. Tillsynen ska vara avgränsad till ett visst tillsynsområde och ha ett tydligt uppsatt mål. Projektet leds av en medarbetare som ansvarar för förberedelse, genomgång, genomförande och slutförande av projektet. En mindre arbetsgrupp tillsätts, får gemensam genomgång och utför därefter tillsynsbesöken. En del av projekten kommer att fokusera på tillsyn av en viss typ av verksamhet (t.ex. fordonsverkstäder eller gym). Andra projekt kommer att fokusera på tillsyn av reningsverk samt uppdatering av dess villkor och vissa projekt är informationsinsatser eller medverkan i olika tillsynsvägledningar

Uppföljning och utvärdering

Tillsynsplanen kommer att följas upp löpande under varje verksamhetsår för att säkerställa att den tillsyn som planerats blir utförd. Uppföljningen kommer att ske veckovis och för hela miljö- och hälsoskyddsavdelningen samt vid redovisning av verksamhetsuppföljning som sker till nämnden, för att säkerställa att tillsynsplanen följs under året.

Efter varje genomfört projekt och i samband med behovsutredning kommer tillsynsarbetet att utvärderas och stämmas av mot den fastställda tillsynsplanen. Utvärderingen ligger sedan till grund för tillsynsplaneringen inför nästkommande treårsperiod.

Alkohol, tobak samt receptfria läkemedel

Bygg- och miljönämndens ansvarsområde har under senare år utökats till att även innefatta, nikotinfria tobaksprodukter, där både anmälan och tillsyn ingår. Enligt behovsutredningen så förutom utbildning, inläsning och deltagande i samverkansgrupper i länet. Här föreslås att verksamheten fortsatt får prioriteras under 2024, utifrån framtagna tillsynsplan. Inom arbetsuppgifterna finns ett samverkansbehov samt revidering av samtliga styrdokument. Ansvarsområdet har genomgått en omfördelning av resurser vilket bedöms innebära bättre förutsättningar i form av samordning och minskad sårbarhet inom ansvarsområdet.

Förändringar i tobakstillsynen och krav på tillstånd vid försäljning har påverkat handläggningstid och behov av samverkan och tillsyn. Målsättningen i nuvarande tillsynsplan är att samtliga med stadigvarande tillstånd ska få tillsyn under året samt att tillsynen inom rökfria miljöer sker i samband med annan tillsyn med början på skolor. För detta bedöms att 100 timmar åtgår förutom utbildning, inläsning och deltagande i samverkansgrupper i länet.

Verksamhet 2024

Kompetensförsörjning samt utbildning

Prioritering 2024

Inga nedprioriteringar inom området föreslås och tid avsätts för tillsyn på rökfria miljöer.

Bygglov

Bygg- och miljöenheten handlägger bygglov, anmälan, förhandsbesked och utför tillsyn av skiftande komplexitet. En bygglovsprövning kan omfatta allt från större komplicerade bygglov så som gruppstationer för vindkraft till enklare bygglov som stöds av detaljplan. Bygglov handläggs löpande allt eftersom ansökningarna lämnas in.

Verksamhet för 2024

Bygg- och miljökontoret beräknas under 2024 bland annat handlägga totalt 50 bygglov och 60 anmälan om ej bygglovspliktig åtgärd. Beräkningen baseras på verksamheten under föregående år. Handläggningen sker löpande.

Tillsyn utifrån PBL

Inom bygglov har en separat tillsynsplan upprättats vilket redogör för olika tillsynsområden samt dess målsättningar och aktiviteter. I tillsynsplanen ingår även utförda prioriteringar vilka tar stöd i verksamhetsplanen för enheten.

Detaljplaner

Detaljplaner handläggs löpande i takt med att ansökningarna kommer in till Bygg- och miljökontoret. Själva upprättandet av detaljplanerna sker delvis på konsultbasis. I samband med projektanställning för samhällsplanerare förväntas enklare planer kunna handläggas inom enheten under 2024.

I planarbetet så ingår förutom deltagande vid upprättande av planen (planförfattandet), kontakter med sökanden, vissa utredningsarbeten, GIS-arbeten, upprättande av beslutshandlingar, utfärdande av lagakraftbevis, hantering av samråds- och utställningsyttranden liksom ärendeberedning inför nämnd m.m. Även arkivering av de lagakraftvunna planerna med tillhörande dokument ingår i arbetsuppgifterna. För närvarande pågår ett arbete med att digitalisera plan- och byggprocessen från centralt håll. Nya krav på digitala detaljplaner finns och arbete med digitalisering förväntas pågå under 2024-2026

I samband med att den nya översiktsplanen fastställs och med det behov av ny industrimark som finns förväntas behovet av detaljplanering öka under perioden.

Verksamhet för 2024

Bygg- och miljönheten beräknas under 2024 handlägga en detaljplan, planhandläggningen sker löpande. En projektanställning är på plats och kommer bidra till att hantera en stor del av detaljplanprocessen inom organisationen. Arbetet ska även innefatta medverkan i tidiga etablerings- och exploateringsprocesser, översiktlig planering samt digitalisering av äldre planer.

Översiktsplanering

Den nya översiktsplanen förväntas kunna fastställas under 2024. Arbetet har sedan initiering resulterat i en planeringsstrategi som ska ersätta kommunfullmäktiges lagstadgade aktualitetsprövning som underlag inför revidering samt en samrådshandling som varit ute på samråd och inkomna synpunkter kommer granskas och sammanställas i en samrådsredogörelse.

Verksamhet för 2024

Bygg- och miljönämnden, Verksamheten för kommande år är fortsatt att bistå kommunstyrelsen samt leda arbetet av framtagandet av den nya översiktsplanen med utställning och fastställelse. Detta kommer ske inom samma projektram som detaljplanarbetet. Vidare ska samverkan inom länet bedrivas i första hand genom det upprättade regionala planforumet, men även genom mellankommunala insatser.

MBK och GIS

Bygg- och miljönämnden ansvarar inom MBK/GIS för ajourhållning av en stor del av kommunens kartunderlag såsom primärkartan och andra upprättade kartor som stödjer de olika verksamheterna i kommunen. I uppdraget ingår även rapportering till bland annat Lantmäteriet och uppdatering av BAL, vilket är ett register för byggnadsgeometrier, adresser och lägenheter. Inom avdelningen hanteras en stor del av den geografiska informationen som både kommer in, underhålls och levereras från kommunen. Detta arbete innefattar allt från hantering av databaser tolkning av geografisk information samt analyser av densamma.

Verksamhet för 2024

Verksamheten under året innefattar löpande underhåll av och byggnadsgeometrier i BAL.

Systemunderhåll, avtal, service externt och internt med avseende på kartor och geografisk information kommer ingå under perioden samt utsättningar och mätning i fält med stöd till bland annat VA vid behov och överenskommelse. Vidare kommer kommunen att beröras av olika infrastrukturprojekt som planeras. Detaljplaner kommer löpande hanteras digitalt.

Prioritering 2024

Prioritet under 2024 är anmälan till blåljuskollen som syftar till att kvalitetssäkra geodata till blåljusaktörerna samt att koppla samman vissa kommunala system för samordning och visualisering av data.

Nedprioriterade områden är digitaliseringsprojekt av äldre detaljplaner, som under 2024 bedrivs i projektform, uppdatering av primärkartan samt intern service.

Konsekvenser för kommunen kan bli att externa aktörer måste upphandlas för vissa projekt som tidigare har hanterats inom den interna servicen. Primärkartan får en lägre uppdateringstakt.

Trafik

Verksamheten avser de myndighetsuppgifter inom Trafikförordningen och andra lagar kopplade till ansvarsområdet och det trafiksäkerhetsarbete som Bygg- och miljönämnden har att svara för. Arbetet bedrivs i aktiv samverkan med Trafikverket Region Mitt och andra väghållare, för att nå de mål som anges i nationella och regionala trafiksäkerhetsprogram. Prioriterade grupper i detta arbete är barn och äldre.

Verksamheten har ansvar för lokala trafikföreskrifter och ajourhållande av dessa i svensk trafikföreskriftssamling, STFS. Handläggning av dispenser för tunga, breda och långa transporter, liksom handläggning av ansökningar om parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Bygg- och miljönämnden skall även besvara remisser och begära remisser från Trafikverket eller Länsstyrelsen där kommunen inte är beslutande organ.

Bygg- och miljönämnden ska ta emot allmänhetens synpunkter på trafiksäkerhetsåtgärder och vid behov vidarebefordra dessa till berörda väghållare.

Verksamhet för 2024

Handläggning av inkommande trafikärenden, handläggning av parkeringstillstånd, underhåll av trafikliggare, handläggning av dispenser/ remisser och trafiksäkerhetsarbete. Medverka vid infrastrukturprojekt och delta i diskussionerna med Trafikverket angående bland annat saltning inom skyddsområden i Ragunda kommun.

Prioritering 2024

Det aktiva trafiksäkerhetsarbetet prioriteras ned och hanteras utifrån inkomna ärenden. Konsekvenser av detta innebär att medverkan i projekt uteblir.

Bostadsanpassning

Verksamheten är reglerad i lag (SFS 2018:222) och avser de särskilda åtgärder som behöver vidtas, i ägd eller hyrd bostadslägenhet för att möjliggöra kvarboende efter fysisk eller psykisk funktionsnedsättning. Är nedsättningen av varaktig natur så finns möjlighet att ansöka om bidrag till dessa åtgärder, bidraget täcker i normalfallet hela kostnaden för åtgärden.

Att förutse bostadsanpassningsbehovet och budgetera verksamheten är svårt då antalet ärenden och omfattningen av dessa varje enskilt fall varierar mycket. Brist på medel får inte vara skäl till avslag på ansökan och kommunen är skyldig enligt lag att besluta om bidrag till bostadsanpassning.

Verksamhet för 2024

Handläggning av bostadsanpassningsärenden sker löpande under året och kontinuerlig kompetensutveckling och kunskapsöverföring utförs, med stöd främst via Boverkets handledning och tillgängliga information.

Mätning bakgrundsstrålning

Mätning av bakgrundsstrålning sker på tre platser i kommunen, belägna i Stugun, Borgvattnet och Bispgården. Mätningen sker två gånger årligen.

Verksamhet 2024

Mätning sker vid två tillfällen under året.

Ledarskap, remisser, yttranden, upplysning, rådgivning, utbildning och administration

Här ingår ledning och personalansvar för bygg- och miljöenheten. Vidare handlägger bygg- och miljöenheten löpande remisser och yttranden utöver vad som ryms inom respektive verksamhetsområde. Kontoret svarar även på remisser och yttranden för kommunstyrelsen i de fall ärendena rör frågor som ryms inom bygg- och plan, miljö- och hälsoskydd, natur- och kulturmiljö, trafik med mera. Kontoret bedriver även viss upplysningsverksamhet och rådgivning inom nämndens verksamhetsområde. Bygg- och miljöenheten har bedömt den totala tiden för dessa arbetsmoment inklusive ekonomi, mätning bakgrundsstrålning och arbetet med internkontroll till ca 4100 timmar per år.

Aktiviteten för att förbättra och bygga ut informationen på kommunens hemsida om den verksamhet som nämnden ansvarar för, ska prioriteras liksom information ut via tillgängliga kanaler. Denna information uppdateras vid behov och minst 2 ggr/år.

Verksamhet för 2024

Remisser och yttranden handläggs löpande liksom upplysning och rådgivning. Arbeta med att förbättra informationen på hemsidan samt att informera till allmänheten föreslås prioriteras under året.

Sammanställning

Nedan redovisas verksamhetsplanerna inom respektive område med behov av timmar, planerad arbetstid samt förslag till prioriteringar med summering där behovet och planen även är omvandlat till antal tjänster.

VERKSAMHETSPLAN	Behov 2024	Arbets tid 2024-26	Kommentar
Miljö tillsyn			
Planerad tillsyn			
Miljö tillsyn C-verksamheter	189	189	
Miljö tillsyn U-verksamheter	67,5	67,5	
Tillsyn täkter B	173	173	
Tillsyn täkter C	28	28	
Miljöskydd i lantbruket U	70	70	Tillsyn lantbruk miljö tillsyn inventering av objekt samt urval. Kontroll av egenkontroll.
Summa	527,5	527,5	
Händestyrd tillsyn			
Befogade klagomål/olyckor	160	160	
Anmälan miljöfarliga verksamheter	60	60	
Värmepumpar	75	75	
Enskilda avloppsantagningar	360	360	
Avfallsdispenser	60	60	
Kompost	40	40	
Oljecisterner anmälan ny samt tillsyn	135	50	Korrigerad efter troligt årsbehov
Köldmedia anl med årsrapport	42	42	
Kalkning (drift)	25	25	
Kalkuppföljning	18	18	
Vindkraftsprövning o tillsyn	45	45	
Uppföljning miljö tillsyns ärenden exklusive avlopp	210	210	
Projektinventering av oljeavskiljare Vikb, ca 15 st. 4 tim/objekt totalt	30	30	Inventera klart OA och fettavskiljare 50 timmar kvar från 2020.
Projekt enskilda avlopp påbörjas 2015 avslutas 2025, särskild proje	300	0	Uppföljning av tidigare inventering samt avvikelserapport från slamentreprenr.
Inventering enskilda avlopp	360	360	
Summa	1920	1535	
Skattefinansierad tillsyn			
Obefogade klagomål	30	30	
Yttranden och samråd gällande miljö och hälsa	100	100	
Rådgivning	100	100	
Efterbehandling förorenade områden	200	100	
Vattendirektivet	40	40	
Ärendehantering, kvalitetsarbete, planering	400	400	
Extern, intern samverkan	150	150	
Läns/riksprojekt	100	100	
Kompetenshöjning	200	200	
Provtagnings Indalsälvens VVF	30	30	
Summa	1350	1250	
Livsmedel			
Livsmedelskontroll	300	300	
Uppföljande kontroll	225	225	
Ärendehantering, kvalitetsarbete, planering	200	200	
Extern, intern samverkan	100	100	
Läns/riksprojekt	50	50	
Kompetenshöjning	150	150	
Ny riskklassning	150	150	
Klagomål livsmedel, ej dricksvatten	50	50	
Klagomål dricksvatten	100	100	
Rådgivning icke debiterbar tillsyn	100	100	
Dricksvattenprovtagnings	15	15	
Registrering av livsmedelsanläggning	40	40	
Avregistrering etc	5	5	
Total	1485	1485	
Hälsoskydd			
Planerad tillsyn			
Hälsoskyddstillsyn C-verksamheter	83	83	
Hälsoskyddstillsyn U-verksamheter	73	73	
Händestyrd tillsyn			
Anmälan hälsoskydd	20	20	
Uppföljning brister	90	90	
Dispens nedgrävt häst	6	6	
Läns/riksprojekt	30	30	
Stugor/lgh	640	0	Faktiskt behov och tillsyn måste avgöras i utredning. Ej prio
Befogade klagomål	100	100	
Skattefinansierad tillsyn			
Obefogade klagomål	25	25	
Extern, intern samverkan	50	50	
Ärendehantering, kvalitetsarbete, planering	200	200	
Kompetenshöjning	150	150	
Smittskydd	30	30	
Icke debiterbar tid och rådgivning	100	100	
Radon i bostäder	5	5	
Kontroll luftkvalitet	20	20	
Total	1622	982	
Läkemedel, tobak och alkohol			
Tillsyn tobak	21	21	
Rökfria miljöer	40	40	
Tillstånd tobak	8	8	
Tillstånd alkohol	80	80	
Inre och yttre tillsyn alkohol	100	100	
Receptfria läkemedel	24	24	
Uppföljning brister	8	8	
Kompetenshöjning	50	50	
Total	331	331	
Övrigt miljö, hälsoskydd och livsmedel			
Facklig tid	8	8	[2h/tjänst]
Personaltjänst	280	280	[70h/tjänst]
Hemsida, information från verksamheten, e-tjänster	200	200	[14h/tjänst]
Administration Vision	100	100	
Verksamhetsplanering	64	64	[16h/tjänst]
Total	652	652	
TOTALT	7887,5	6762,5	
Antal tjänster [total timmar/1600]	4,93	4,23	

VERKSAMHETSPLAN	Behov 2024	Arbetstid 2024-26	Kommentar
Bygg- och Plan			
Bygglov	1150	1150	
Bygganmälan	300	300	
Förhandsbesked	30	30	
Olovligt byggande	250	50	Ingen aktiv tillsyn, efter anmälan
Ovårdad tomt	360	180	Ingen aktiv tillsyn, efter anmälan
Översiktsplan	500	500	Översiktsplanarbete i projekt 2024
Remissyttrande (ÖP, strategi, m.m.)	20	20	
Detaljplaner	330	100	Utifrån ansökan om planbesked
Strandskydd	50	50	Utifrån miljöbalken
OVK	450	200	Fortsatt arbete med OVK
Hissar och motordrivna anordningar	5	5	
Projekt - hissregister	60	0	Rutin för handläggning upprättas under 2025
Lekplatser	100	0	Färdigställa register under 2025
Övrig tillsyn	100	40	IMD, laddinfrastruktur m.m (Ingen aktiv tillsyn, informationsinsatser?)
Pågående ärenden bygglov 5-årsgräns	250	100	Fortsatt arbete under 2024
Stadsarkitektfunktion	70	0	Anlitar externt - ca 70 h
Klagomål	200	200	
Total	4225	2925	
MBK/GIS			
Avtal m.m	20	20	
Införande BAL	40	40	Med administration
BAL(LINA)	275	275	Utbildning och övergång till BAL, mer arbete framöver
GIS	300	300	Med administration
Digitala detaljplaner	24	24	Databas, VMS m.m.
Projekt - Digitalisera gamla detaljplaner	300	300	GIS-jobb
Primärkartor	300	200	Projekt 2024-2026
Uppdatering programvaror kartor	60	60	Fokus Hammarstrand och Stugun
Utsättning	50	50	
GIS-analyser fiber	100	0	
Mätning	200	200	
Service (externt)	150	150	Inför bygglov m.m.
Service (internt inom kommunen)	400	200	
Kartstöd - MyCarta			
Uppsättning av kartor			Vandringsleder, skoterleder m.m
VA	200	200	
VA-banken			
Inmätning VA			
Utsättning VA			
Total	2419	2269	
Bostadsanpassning			
Bostadsanpassning	800	500	Fler mindre anpassningar=mindre tid
Total	800	500	
Trafik			
Parkeringsstillstånd	60	60	
NVDB	70	70	
Dispenser och remisser	20	20	
Trafikdiggaren RDT	15	15	
Flytt av fordon	50	50	
Trafiksäkerhetsarbete	200	50	
Total	415	265	
Övrigt Bygg - och plan			
Utbildning, inläsning, lagst. m.m.	300	300	
Ärendehantering, planering m.m.	300	300	
Yttranden BoM	45	45	
Yttranden KS	40	40	
Upplysningsverksamhet och rådgivning	300	300	
Facklig tid	6	6	[2h/tjänst]
Personalträff	210	210	[70h/tjänst]
Hemsida, information i Ragunda bladet	75	75	[14h/tjänst]
Verksamhetsplanering	48	48	[16h/tjänst]
Total	1324	1324	
TOTALT			
9183	7283		
Antal tjänster [total timmar/1600]	5,74	4,55	

VERKSAMHETSPLAN	Behov 2024	Arbets tid 2024	Kommentar
Administration			
Ärendehantering	1500	1500	
Fakturering/Ekonomi	78	78	
Statistik	24	24	
Mätning bakgrundsstrålning	16	16	
Upplysningsverksamhet/Rådgivning m.m.	100	100	
Dokumenthantering	20	20	
Protokoll avd.träffar	20	20	
Internkontroll	40	40	Internkontroll 2 ggr/år.
Arkivering	100	100	
Total	1898	1898	
Nämnd			
Protokoll/kallelse	256	256	
Sammanträden/beredning	42	42	
Total	298	298	
Övrigt			
Facklig tid	2	2	[2h/tjänst]
Personalträff	70	70	[70h/tjänst] APT och Pulsmöten
Hemsida, information i Ragunda bladet	25	25	[14h/tjänst]
Verksamhetsplanering	16	16	[16h/tjänst]
Utbildning, inläsning, lagst. m.m.	100	100	
Planering, rutiner m.m.	80	80	
Total	293	293	
TOTALT	2489	2489	
Antal tjänster [total timmar/1600]	1,56	1,56	

VERKSAMHETSPLAN	Behov 2024	Arbets tid 2024	Kommentar
Chef omfattar hela verksamheten			
Ledning	400	400	
Ledningsgruppsmöten SHB	320	320	
Samordningsmöten	100	100	
Länsstyrelsen	100	100	
Förberedelse personalträff	10	10	
Utv. lönesamt.	54	54	
Ekonomi	96	96	
Arbetsmiljö	25	25	
Övergripande admin.	300	300	
Övergripande möten	200	200	
Total	1605	1605	
TOTALT	1605	1605	
Antal tjänster [total timmar/1600]	1,00	1,00	

Totaler

Enhet	Totalt behov [h]	Arbets tid 2024	Behov Totalt antal tjänster [total tid/1600h]	Total antal tjänster på uppskattad arbets tid
Bygg- och Plan	4225	2925	2,64	1,83
MBK/GIS	2419	2269	1,51	1,42
Bostadsanpassning	800	500	0,50	0,31
Trafik	415	265	0,26	0,17
Övrigt Bygg - och plan	1324	1324	0,83	0,83
SUMMA				4,55
Administration	1898	1898	1,19	1,19
Nämnd	298	298	0,19	0,19
Övrigt administration	293	293	0,18	0,18
SUMMA				1,56
Chef	1605	1605	1,00	1,00
Miljö tillsyn	3797,5	1250	2,37	0,78
Livsmedel	1485	1485	0,93	0,93
Hälsoskydd	1622	982	1,01	0,61
Läkemedel, tobak och alkohol	331	331	0,21	0,21
Övrigt miljö, hälsoskydd och livsmedel	652	652	0,41	0,41
SUMMA				2,94
TOTAL	21164,5	16077	13,23	10,05

Bilagor

Tillsynsplan Bygg-och plan

Tillsynsplan

**Ragunda Kommun
Bygg- och plan**

2024-01-01

TILLSYNSPLAN ENLIGT PLAN- OCH BYGGLAGEN

Inledning

Byggnadsnämnden har tillsyn över hela den byggda miljön i Ragunda Kommun, tillsynsplanen visar vilka områden som omfattas. För varje område finns en målsättning och även aktiviteter för kommande år upprättade.

Tillsynsplanen revideras årligen och tas upp för fastställelse i Bygg- och miljönämnden i samband med beslut om verksamhetsplanen.

Portalparagrafen i plan- och bygglagen

Plan- och bygglagen syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för nuvarande och kommande generationer. Mark för bebyggelse ska vara lämplig för ändamålet.

Kommunen har planansvaret

Kommunerna har ensamt det lokala ansvaret för att planera. Med den makten följer ett ansvar, nämligen att använda de redskap man har för att bevara respektive varsamt förändra bebyggelsen.

Byggnadsnämnden har tillsyn över hela den byggda miljön

Byggnadsnämndens ansvarar för frågor om lov, besked, tillsyn och vid delegation även planläggning. Byggnadsnämnden ska verka för en god byggnadskultur och stads- och landskapsbild som ska vara estetiskt tilltalande. Byggnadsnämnden ska se till att bygglov är förenliga med gällande lag och praxis, ge råd och upplysningar och utöva tillsyn över byggandet.

Tillsyn, tillsynsvägledning och uppföljning ska medverka till att demokratiskt beslutade lagar och bestämmelser följs och tillämpas i enlighet med lagstiftarens intentioner och på samma sätt i hela landet. Länsstyrelsen och Boverket ska ge kommunerna tillsynsvägledning, råd och stöd. Det är viktigt för det allmännas förtroende att byggnadsnämnderna lever upp till sitt ansvar och det blir odemokratiskt om den enskildes möjlighet att bygga inte grundas på lagar och bestämmelser utan på grannarnas goda vilja.

Innehåll

TILLSYN	3
Områden för tillsyn	3
Utföra tillsyn.....	3
DEN RÄTTSLIGA REGLERINGEN AV BYGGNADSNÄMNDENS TILLSYNSANSVAR	4
Plan- och bygglagen (2010:900).....	4
Plan- och byggförordningen (2011:338).....	4
TILLSYNSOMRÅDEN	5
Enkelt avhjälpna hinder – tillgänglighet	5
Obligatorisk ventilationskontroll, OVK.....	5
Olovligt byggande - olovlig åtgärd	6
Bristande underhåll och ovårdade tomter	7
Strandskydd, tillsyn enligt Miljöbalken	8
Övrig tillsyn	9
Konsekvensanalys.....	10
Prioriteringar	10
BILAGOR	11
Bilaga 1. Exempel som konkretiserar och illustrerar byggnadsnämndens tillsynsansvar, ingripanden och påföljder	11
Bilaga 2. Roller och ansvar när det gäller tillsyn enligt PBL	13

TILLSYN

Målet med Byggnadsnämndens tillsyn är att:

- se till att den byggda miljön uppfyller samhällets krav
- se till att byggnadsverk, tomter och allmänna platser underhålls och sköts så att värden bevaras samt att olägenheter och olycksrisker inte uppkommer
- säkerställa att byggnadsverk som uppförs och ändras har de tillstånd som krävs och att samhällets lagar och regler följs

Områden för tillsyn

Allmänna platser och publika lokaler ska vara tillgängliga för alla.

Det innebär att enkelt avhjälpbara hinder på allmän plats och i publika lokaler ska åtgärdas.

Underhåll och varsamhet

Byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att utformning och tekniska egenskaper bevaras.

Underhåll och skötsel

Tomter, allmänna platser och andra byggnadsverk än byggnader ska underhållas och skötas så att risk för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivning och trafik inte uppkommer.

Ventilation, hissar och andra motordrivna anordningar ska vara godkända

Kontroll av ventilationen i byggnader, hissar och andra motordrivna anordningar ska utföras inom bestämt intervall och visa på godkänd funktion.

Tillståndspliktiga åtgärder

Tillståndspliktiga åtgärder ska ha de tillstånd som krävs innan de utförs. Byggregler och kontrollplaner ska följas under byggprojekten och det ska finnas förutsättningar för att utfärda slutbesked.

Utföra tillsyn

Bevaka

Byggnadsnämnden ska bevaka att samhällets krav är uppfyllda. Tillsynen ska planeras årsvis genom en tillsynsplan som visar behovsbedömning, konsekvensanalys, prioriteringar och resursåtgång.

Utreda

Så fort det finns misstanke att det förekommer förseelser inom tillsynsområdet ska ett tillsynsärende påbörjas omgående. Utredningen ska visa på om det förekommer en förseelse eller inte och ska avslutas med beslut om att fortsätta ärendet med ett ingripande eller att avsluta ärendet. Ärendet ska diarieföras.

Ingripa

Ett ingripande innebär en påföljd för den som utfört en förseelse eller den som gynnas av den. Påföljd innebär att utföraren ska rätta till förseelsen med eller utan byggsanktionsavgift/vite eller att enbart betala en byggsanktionsavgift.

Ingripandet avslutas med beslut om att rättelsen är utförd eller att byggsanktionsavgift är betald.

Arkivera

När ärendet är avslutat kan beslut och handlingar arkiveras.

DEN RÄTTSLIGA REGLERINGEN AV BYGGNADSNÄMNDENS TILLSYNSANSVAR

Byggnadsnämndernas arbete med tillsyn regleras i plan- och bygglagen och i plan- och byggförordningen. Nedan följer en sammanfattning av vad lagtexten innebär för byggnadsnämndernas tillsynsansvar.

Plan- och bygglagen (2010:900)

Byggnadsnämnden pekas ut som tillsynsmyndighet. 1 kap 3 § PBL. Kärnan i byggnadsnämndens tillsynsansvar där byggnadsnämndens efterhandgranskande roll lyfts fram. Av bestämmelsen framgår det att byggnadsnämnden är skyldig att pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse eller föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen. 11 kap 5 § PBL. Tillsyn är att betrakta som myndighetsutövning och det är därför viktigt att ha klart för sig att underlåtenhet att utöva tillsyn ytterst kan leda till straffansvar för tjänstefel enligt 20 kap 1 § brottsbalken.

Om det finns skäl för ingripande enligt 11 kap PBL ska byggnadsnämnden handlägga frågan skyndsamt. 10 kap 37 § PBL.

De regler om ingripanden och påföljder som byggnadsnämnden förfogar över och som den - om förutsättningarna för det är uppfyllda - är skyldig att tillämpa vid sin tillsyn. 11 kap 17 - 63 § PBL.

Plan- och byggförordningen (2011:338)

I förordningen finns en precisering att tillsyn utövas direkt gentemot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd (tillsynsobjekt) 1 kap 6 § plan- och byggförordningen. Tillsynsobjekten framgår av bestämmelserna i 11 kap 17 - 63 § plan- och bygglagen: Byggherrar, fastighetsägare, ägare av byggnadsverk, kontrollansvariga, sakkunniga, funktionskontrollanter, nyttjanderättsinnehavare, väghållare, huvudmän för allmänna platser.

8 kap. 2 § Plan- och byggförordningen innehåller en precisering av Byggnadsnämndens tillsynsansvar och det ansvar och de regler som byggnadsnämnden ska tillsyna.

Om inte annat anges i detta kapitel eller annan författning, ansvarar byggnadsnämnden för tillsynen över att:

- byggherren fullgör sina skyldigheter enligt plan- och bygglagen (2010:900) och enligt föreskrifter i anslutning till lagen, och
- bestämmelserna i 8 kap. 1-18 och 24-26 §§ samt 9 och 10 kap. plan- och bygglagen och i anslutande föreskrifter följs i övrigt.

Byggnadsnämndens skyldighet att regelbundet följa upp och utvärdera sitt tillsynsarbete. 8 kap 8 § PBF.

Byggnadsnämndens skyldighet att på begäran lämna den information som Boverket och länsstyrelsen behöver för sin tillsynsvägledning regleras i 8 kap 9 § PBF.

Precisering av sanktioner vid tillsyn, 9 kap PBF.

Det är byggnadsnämnden som utövar tillsyn över tillsynsobjekten men det finns ingen myndighet som har till uppgift att ha tillsyn över att byggnadsnämnden sköter sitt tillsynsansvar.

TILLSYNSOMRÅDEN

Enkelt avhjälpda hinder – tillgänglighet

Ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet i lokaler dit allmänheten har tillträde samt på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpas. Frågan om ett hinder är enkelt att avhjälpas kan omprövas om förutsättningarna förändras.

Kravet på att avhjälpas enkelt avhjälpda hinder finns i 8 kap 2 § andra stycket och 12 § andra stycket PBL. Boverket har gett ut tillämpningsföreskrifter, BFS 2013:9, HIN 3-offentliga/publika lokaler, som trädde i kraft den 1 juli 2013.

När man anlägger allmänna platser eller områden för andra anläggningar än byggnader ska de göras tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Kravet finns i 8 kap 12 § första stycket PBL. Boverket har gett ut tillämpningsföreskrifter, BFS 2011:5 ALM 2.

Syfte

För att alla ska kunna vara delaktiga i samhället är det viktigt att funktionshinderperspektivet genomsyrar de kommunala verksamheterna. Det är även viktigt att kommunen arbetar för att förbättra tillgängligheten. I och med ansvaret för den fysiska planeringen har kommunen en avgörande roll i målet om ett tillgängligt Sverige. Byggnadsnämnden har ansvaret för att publika lokaler ska vara tillgängliga för alla. Det är en fråga om jämställdhet och rättvisa.

Målsättning

Att följa upp 100 % av inkomna anmälningar.

Aktiviteter

Inget tillsynsprojekt. Initiering efter anmälan.

Obligatorisk ventilationskontroll, OVK

Det är fastighetsägaren, oavsett vem som använder byggnaden, som är ansvarig att en OVK görs. Byggnadsnämnden ska se till att fastighetsägaren tar sitt ansvar. Vid en OVK ska det kontrolleras att ventilationssystemets funktion och egenskaper i huvudsak överensstämmer med de föreskrifter som gällde när systemet tog i bruk. Har en omfattad ombyggnation utförts av ventilationssystemet gäller föreskrifterna som gällde vid ombyggnadsåret. OVK utförs för att säkerställa ett tillfredställande inomhusklimat i byggnader. Dessutom ska det undersökas vilka åtgärder som kan vidtas för att förbättra energihushållningen i ventilationssystemet och som inte medför ett försämrat inomhusklimat.

Syfte

Att ha god tillsyn av OVK då ventilationen är väsentlig för en god inomhusmiljö. Bristande ventilation kan leda till en ökning av allergier, astma samt nedsatt prestationsförmåga för de som är i lokalerna. Miljöer där barn vistas bör prioriteras, då de är extra känsliga. Byggnadens välmående.

Målsättning

Upprätthålla ett aktuellt register samt uppföljning av aktuella fastigheter.

Aktiviteter

Skicka påminnelse innan det är dags för ny kontroll.

Hissar och andra motordrivna anordningar

Det är fastighetsägaren som är skyldig att se till att hissen besiktigas i tid. Byggnadsnämnden ska se till att fastighetsägaren tar sitt ansvar. Fastighetsägaren ska också se till att det finns en giltig och väl synlig besiktningsskylt i varje hiss. På skylten ska det framgå sistadatum för när hissen måste besiktigas nästa gång. Alla hissar ska besiktigas en gång om året.

Tillsynen omfattar även motordrivna anordningar, bostadsanpassnings hissar och skidliftar m.fl.

Syfte

Att hissar och motordrivna anordningar är säkra att använda.

Målsättning

Upprätthålla aktuellt register samt införa rutin för hantering av hissar och andra motordrivna anordningar.

Aktiviteter

Skapa rutin och implementera arbetssätt i verksamheten.

Olovligt byggande - olovlig åtgärd

Svartbygge är ofta den folkliga benämningen för att bygga utan bygglov (olovligt byggande). Egentligen står benämningen för alla åtgärder som är bygglovspliktiga men som man gör utan bygglov.

Om en åtgärd som kräver bygglov, rivningslov, marklov eller anmälan har utförts har byggnadsnämnden rätt att ta ut en byggsanktionsavgift. Byggsanktionsavgift kan tas ut även när det gäller till exempel igångsättning av ett bygglovs- eller anmälningspliktigt arbete innan startbesked meddelats eller när ett byggnadsverk börjat användas innan ett slutbesked utfärdats.

Preskriptionstiden för rättelseförelägganden vid olovligt byggande är 10 år och efter det är det för sent att besluta om exempelvis rivning av det olovligt byggda. Tioårsregel gäller dock inte när man ändrat en bostadslägenhet till väsentligt annat ändamål, till exempel kontor eller hantverk. Det är kommunen som har bevisbördan vid ingripanden. Kommunen kan inte ta ut byggsanktionsavgiften om byggnadsnämnden inte låtit den som byggt olovligt, fått möjlighet att yttrande sig inom fem år efter överträdelsen. För andra typer av förelägganden finns däremot ingen preskriptionstid. Om det bedöms möjligt att bevilja lov i efterhand för en olovlig åtgärd, ska kommunen driva ärendet genom lovföreläggande.

Förvanskningförbudet (PBL 8 kap.13 §) skyddar byggnader som är särskilt värdefulla ur historisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. Förvanskning avser förändringar av karaktärsdrag eller egenskaper som utgör byggnaders

kulturvärden, på ett sådant sätt att ett av dessa värden förstörs helt eller delvis. Det gäller både invändiga och yttre ändringar och oavsett om bygglov krävs eller inte. Skyddet gäller även bebyggelsemiljöer.

Vid ändring av en byggnad då det blir en ytterligare bostad eller lokal för handel, hantverk eller industri krävs bygglov. Enligt 9 kap. 2 § 3a PBL ska förändringen vara väsentlig, exempel på förändringar som är väsentlig ändring:

- förskola → bostad, kontor, vårdinrättning, café eller restaurang
- butik → restaurang, pizzeria eller café
- industrilokal → detaljhandel
- bostad → hotell eller kontor
- kontor → butik, hotell eller verkstad
- garage som bostadskomplement → lagerlokal som verksamhet
- samlingslokal (exempelvis biograf) → kontor, bostad eller butik

Kontroll av att byggherren har startbesked innan byggnationen påbörjas och slutbesked innan anläggningen tas i bruk 10 kap. 3§ PBL.

Syfte

Det är viktigt för det allmännas förtroende att byggnadsnämnderna lever upp till sitt ansvar att se till att samhällskraven blir uppfyllda. Det är en demokratisk rättvisefråga att den enskildes möjlighet att bygga grundas på lagar och bestämmelser och inte på grannarnas goda vilja. Byggnadsnämnden kontrollerar att åtgärderna uppfyller de krav som lagen ställer.

Målsättning

Att följa upp 100 % av inkomna anmälningar.

Aktiviteter

Inget tillsynsprojekt. Initiering efter anmälan.

Bristande underhåll och ovårdade tomter

Byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att utformningen och de tekniska egenskaperna bevaras. Det innebär att byggnadstekniskt underhåll skall ske så att byggnaden bibehåller de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om t.ex. bärförmåga, säkerhet vid användning och vid brand, skydd med hänsyn till hälsa och lämplighet för det avsedda ändamålet.

Tomter, allmänna platser och andra byggnadsverk än byggnader ska underhållas och skötas så att risk för olycksfall begränsas och att betydande olägenheter för omgivning och trafik inte uppkommer. Tomter skall underhållas och skötas oavsett om den är bebyggd eller inte.

Reglerna återfinns i 8 kap 4-5 §§ och 14-16 §§ PBL samt 3 kap PBF.

Vid klagomål/anmälan om nedskräpning är det viktigt att den som tar emot anmälan klargör med anmälaren var nedskräpningen skett och vad den innehåller för att rätt nämnd/enhet ska kunna handlägga ärendet. Vid osäkerhet kring ansvar bör en gemensam bedömning på plats göras.

- **Bygg:** Nedskräpning på tomtmark handläggs av bygg. Är farligt avfall inblandat ska ärendet handläggas av miljö.
- **Miljö:** Utanför detaljplanelagt område eller om farligt avfall är inblandat handläggs detta av miljö. Där det inte finns någon ansvarig för nedskräpningen, utanför tomtmark, är det kommunens ansvar att städa upp både inom och utanför detaljplanelagt område.

Syfte

Upprätthålla en god status på byggnadsverk och motverka att tomter, allmänna platser och andra byggnadsverk än byggnader inte underhålls och sköts på ett sätt så att risk för olycksfall och att betydande olägenheter uppkommer.

Trafiksäkerhet, skyltar utanför plan som stör trafiken mm.

Målsättning

Öka andelen hanterade ärenden avseende ovårdade hus, tomter, allmänna platser och andra byggnadsverk än byggnader.

Aktiviteter

Implementera arbetsmodell/rutin för arbete med ovårdade/övergivna tomter/hus med utgångspunkt i tidigare utfört projekt.

Hantera inkomna och befintliga ärenden genom avstämning mot verksamhetssystemet.

Strandskydd, tillsyn enligt Miljöbalken

Generellt strandskydd infördes 1975 med syfte att bevara allmänhetens friluftsliv och land- och vattenområden för att de är biologiskt värdefulla. Det generella strandskyddet är 100 meter från strandkanten både på land och i vattenområdet och inkluderar även undervattensmiljön. Strandskyddet gäller samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag oavsett storlek. Det är förbjudet att inom strandskyddsområden vidta vissa åtgärder, som till exempel att anlägga, gräva eller bygga något. Bestämmelserna gäller både i tätort och i glesbygd. På några få platser är strandskyddet borttaget, till exempel i en del tätorter. Miljönämnden eller byggnadsnämnden kan lämna dispens från strandskyddsreglerna under vissa förutsättningar som finns uppräknade i miljöbalken.

Regler om strandskydd finns i kap 7 §§ 13-18h Miljöbalken.

Syfte

Strandskyddets syfte är att bevara allmänhetens tillgång till vatten och stränder vilket är av stor betydelse för friluftsliv och rekreation. Övergången mellan land och vatten är betydelsefull som livsmiljö för många olika arter. Den strandnära zonen är värdefull bland annat för skydd och övervintring. Strandskyddet skyddar djur och växter som lever på och i närheten av stränderna samt i vattnet.

Strandskyddet gäller även ute i vattnet, vissa bottnar kan exempelvis vara värdefulla miljöer.

Målsättning

Öka medvetenheten inom området hos medborgarna.

Att följa upp 100 % av inkomna anmälningar.

Aktiviteter

Genomföra informationsinsats under året.

Inget tillsynsprojekt. Initiering efter anmälan.

Övrig tillsyn

Med övrig tillsyn menas sådan tillsyn som inte passar in under någon av avsnitten ovan. Exempelvis tillsyn av byggnadsåtgärder, tekniska egenskapskrav, lovbeFriat byggande, taksäkerhet, lekplatser och skyltar.

Övriga tillsynsområden:

- IMD (Individuell mätning och debitering)
- Laddinfrastruktur
- Lekplatser
- Följa upp påbörjande och färdigställande av byggnader (2 år och 5 år)

Syfte

Syftet för den övriga tillsynen är att fånga upp övriga relevanta ansvarsområden för bygg- och miljönämnden, dels för att synliggöra nya ansvar som tillkommit, dels andra delar inom tillsynen som bör uppmärksammas, allt för att tillgodose lagstiftningens intentioner inom respektive område.

Mål

IMD – Hålla upprättat register aktuellt.

Lekplatser – Färdigställa det upprättade digitala registret.

Laddinfrastruktur – Öka medvetenheten om kommande ny lagstiftning (2025).

Påbörjade bygglov/anmälan (2 år och 5 år) – Minska antalet öppna och liggande ärenden.

Övrig tillsyn följa upp 100 % av inkomna anmälningar.

Aktiviteter

IMD – Aktualisera uppgifter i samverkan med Boverket.

Lekplatser – Färdigställa det upprättade digitala registret.

Laddinfrastruktur – Informationsinsats om ny lagstiftning.

Påbörjade bygglov/anmälan (2 år och 5 år) – Genomförande av platsbesök för aktuella ärenden för att undersöka förutsättningarna för slutbesked.

Övrig tillsyn – Uppföljning mot verksamhetssystem, inget tillsynsprojekt. Initiering efter anmälan.

Behovsutredning

En behovsutredning utförs för hela bygg- och miljönämndens ansvarsområde. Denna beslutas årligen och ligger till grund för verksamhetsplanen och tillsynsplaner.

Från behovsutredningen framgår att behovet inom hela plan – och byggområdet är behovet 9183 timmar vilket motsvarar 5,74 tjänster. Inom verksamheten finns även MBK/GIS, plan, trafik samt bostadsanpassning, där tillgängliga resurser är fördelade på en tjänst inom MBK/GIS, en projektanställning inom plan samt två handläggare inom bygg samt trafik och bostadsanpassning.

För två handläggare på bygg finns det 3200 timmar tillgängligt, behovet är 4243 timmar. Utöver detta är behovet 1215 timmar för trafik och bostadsanpassning.

Enligt exempel ovan framgår att befintliga resurser inte klarar av det beräknade arbetsbehovet då det blir 2829 timmar/handläggare.

Konsekvensanalys

Konsekvensen av att inte bedriva ett aktivt tillsynsarbete kan vara att åtgärdstakten utifrån respektive område blir låg vilket i vissa fall inte motsvarar nationella eller regionala målsättningar. Detta kan även innebära att bristerna inom vissa områden ökar då tillsynen är beroende av att nämnden uppmärksammas om dessa vilket eventuellt inte görs i varje enskilt fall.

Andra konsekvenser kan exempelvis vara en sämre inomhusmiljö vid bristande ventilation om OVK ej utförs, att byggtekniska brister inte åtgärdas i tid eller att tillgängligheten till offentliga lokaler inte åtgärdas.

Enheten föreslår bygg-och miljönämnden att inför 2025 arbeta för att tillföra ytterligare en tjänst inom bygg- och plansidan. Genom att tillsätta en tjänst inom samhällsplanering, kontinuerlig översiktsplanering detaljplanering och digitalisering frigörs resurser inom övriga områden vilket ger bättre förutsättningar för ett mer aktivt och förebyggande tillsynsarbete. Utan denna resurs kommer till största del inkommande ärenden och anmälningar att kunna hanteras.

Prioriteringar

I verksamhetsplanen är prioriteringarna belysta i form av anpassningar gjorda utifrån upprättad behovsutredning för alla nämndens verksamheter. Där framgår det att det förebyggande tillsynsarbetet nedprioriterats inom flertalet områden och tillsynsplanen och dess aktiviteter anpassats efter detta.

Under 2024 kommer nämnden utifrån tillsynsplanen inbördes att prioritera:

1. Bristande underhåll och ovårdade tomter
2. OVK
3. Strandskydd
4. Övrig tillsyn

BILAGOR

Bilaga 1. Exempel som konkretiserar och illustrerar byggnadsnämndens tillsynsansvar, ingripanden och påföljder

- 1. En lov- eller anmälanpliktig åtgärd har utförts utan lovbeslut eller anmälan eller i strid med lovbeslut.**
  - Lovföreläggande och förbud att fortsätta åtgärden/arbetet
  - Rättelseföreläggande (om inte lov beviljas i efterhand)
  - Vite (kopplat till stoppbeslut/rättelseföreläggande)
  - Byggsanktionsavgift
  - Beslut om att BN upprättar ritningar m.m. på ägarens bekostnad
- 2. En lov- eller anmälanpliktig åtgärd har påbörjats utan startbesked**
  - Förbud att fortsätta åtgärden/arbetet
  - Vite
  - Byggsanktionsavgift
- 3. En väsentlig del av kontrollplanen har inte följts**
  - Förbud att fortsätta åtgärden/arbetet
  - Vite
- 4. Ett byggnadsverk har tagits i bruk utan slutbesked eller interimistiskt slutbesked**
  - Användningsförbud
  - Vite
  - Byggsanktionsavgift
- 5. Det saknas förutsättningar att meddela slutbesked**
  - Användningsförbud
  - Vite
- 6. Ett byggnadsverk uppfyller inte tekniska egenskapskrav**
  - Åtgärdsföreläggande
  - Rättelseföreläggande
  - Förbud att fortsätta åtgärden/arbetet (uppenbarhetskrav)
  - Användningsförbud (om säkerhetsbrister)
  - Vite eller beslut om att åtgärden ska ske genom BN på den försumliges bekostnad
  - Handräckning
  - Byggsanktionsavgift
- 7. Ett byggnadsverk uppfyller inte underhållskravet**
  - Åtgärdsföreläggande/föreläggande om underhållsutredning
  - Vite eller beslut om att åtgärden ska ske genom BN på ägarens bekostnad
- 8. Ett enkelt avhjälp hinder har inte undanröjts**
  - Åtgärdsföreläggande
  - Vite eller beslut om att åtgärden ska ske genom BN på den försumliges bekostnad

9. En kontrollansvarig eller funktionskontrollant har åsidosatt sina skyldigheter

- Entledigande och utseende av annan
- Anmälan till certifieringsorganet

10. Ett byggnadsverk är förfallet eller skadat i väsentlig omfattning och sätts inte i stånd inom skälig tid

- Rivningsföreläggande
- Vite

Trafiksäkerhet, vid utfarter ska sikten vara fri minst 2,5 m från gatan eller gångbanan, häckar och staket får vara högst 80 cm höga. Det krävs fri höjd för trafikanter och de buskar eller träd som sträcker sig ut över gata eller gångbana får som lägst vara 2,5 m över gångbana, 3,2 m över cykelväg och 4,6 m över körbana.

Exempel på byggnadsnämndsarbete som INTE är tillsyn

1. Handläggning och prövning av lovansökan

2. Genomgång av handlingar mm vid tekniskt samråd inför startbesked

- Byggherrens förslag till kontrollplan
- Övriga handlingar

3. Beslut om startbesked (eller beslut om vägrat startbesked)

- Kontrollplan
- Villkor

4. Kontrollarbete (egenkontroll eller sakkunnig)

5. Arbetsplatsbesök

6. Genomgång av byggherrens dokumentation från egenkontroll

7. Beslut om kompletterande villkor till startbeskedet

8. Genomgång vid slutsamråd

OBS – flera av dessa aktiviteter kan aktualisera en tillsynsinsats. Detta blir fallet om BN vid ett tekniskt samråd som exempel får kännedom om att byggnadsarbetena påbörjats utan startbesked. Byggnadsnämnden får då starta upp ett tillsynsärend

Bilaga 2. Roller och ansvar när det gäller tillsyn enligt PBL.

Allmänheten

- Brukar det byggda och kan anmäla förhållanden som de anser inte stämmer överens med lagstiftningen till de myndigheter som har tillsyn (byggnadsnämnderna).

Byggherrar och fastighetsägare

- Är tillsynsobjekt (8 kap 2 § PBF jämfört med 11 kap PBL och 1 kap 6 § PBF)
- Är skyldiga att följa bestämmelser i PBL.
- Ska drabbas av ingripanden och påföljder om de inte följer regler som omfattas av tillsyn (11 kap PBL). Gäller vid uppförande, ändring, anläggning och underhåll av byggnadsverk, tomter, allmänna platser m.m.
- Ska följa bindande föreskrifter och domar, bindande beslut (DP, OB, lov, startbesked (inklusive kontrollplan), kompletterande villkor, slutbesked, tillsynsbeslut.
- Delta vid tekniskt samråd, arbetsplatsbesök och slutsamråd.
- Utföra kontroller under byggskedet.
- Göra anmälningar enligt kontrollplan.
- Rätta till avvikelser.
- Bibehålla tekniska egenskaper under byggnadens livslängd.

Byggnadsnämnden

- Är tillsynsmyndighet (11 kap 3 § PBL)
- Ska ha minst en person med arkitektutbildning till sin hjälp och i övrigt ha tillgång till personal i den omfattning och med den särskilda kompetens som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt (12 kap 7 § PBL).
- Har tillsyn över hur byggherrar fullgör sina skyldigheter enligt PBL (8 kap 2 § PBF)
- Är skyldig att pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om påföljd om det finns anledning att anta att tillsynsobjekt inte följt bindande bestämmelser eller beslut med stöd av sådana (11 kap 5 § PBL). Skyldigheten gäller oavsett om frågan uppkommit genom en anmälan eller på annat sätt.
- Är skyldig att hantera en tillsynsfråga skyndsamt (10 kap 37 § PBL)
- Kan drabbas av straffansvar för tjänstefel enligt 20 kap 1 § brottsbalken vid felaktig eller utebliven tillsyn
- Ska regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsarbetet (8 kap 8 § PBF)

Länsstyrelserna

- Ska tillsammans med Boverket ge byggnadsnämnden tillsynsvägledning genom råd och stöd i dess tillsynsarbete (8 kap 13 och 14 § PBF).
- Ska ha en treårig plan för sin tillsynsvägledning (8 kap 16 § PBF).

- Ska följa upp byggnadsnämndens tillämpning av PBL och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och vid behov ge byggnadsnämnden råd och stöd om den allmänna tillämpningen av (8 kap 18 § PBF).
- Prövar överklagande av byggnadsnämndernas beslut om ingripande och påföljder (13 kap 4 § PBL)
- Har tillsyn över kommunernas beslut om detaljplaner och områdesbestämmelser, samt i vissa avseenden lovbeslut och förhandsbesked, och ska upphäva dem om de är felaktiga (enligt 11 kap 10 – 12 § PBL).
- Ska regelbundet följa upp och utvärdera sitt tillsynsarbete (8 kap 8 § PBF)

Boverket

Tillsynsvägledning

- Ska ge tillsynsvägledning till länsstyrelserna i plan- och byggfrågor (8 kap 16 § PBF)
- Ska tillsammans med länsstyrelserna ge byggnadsnämnden tillsynsvägledning genom råd och stöd i dess tillsynsarbete (8 kap 13 PBF)
- Ska ge byggnadsnämnden och länsstyrelsen tillsynsvägledning (8 kap. 15§ PBF).
- Ska ha en treårig plan för sin tillsynsvägledning (8 kap 16 § PBF).
- Ska regelbundet sammanställa erfarenheterna från kommunens tillsynsarbete, och länsstyrelsens och verkets tillsynsarbete och tillsynsvägledning. Sammanställningen ska lämnas till regeringen(8 kap 17 § PBF).
- Får meddela föreskrifter om vilken information en tillsynsmyndighet enligt 8 kap 9 § PBF ska lämna samt hur informationen ska lämnas (10 kap 25 § PBF)
- Ska följa upp och analysera samt regelbundet sammanställa erfarenheterna från tillämpningen av PBL och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och redovisa detta till regeringen (8 kap 19 § PBF)

Mark- och miljödomstolarna

- Prövar efter överklagande länsstyrelsens beslut angående överklagande av byggnadsnämndernas beslut om ingripande och påföljder (13 kap 6 § PBL)

Regeringen

- Prövar efter överklagande länsstyrelsernas tillsynsbeslut att helt eller i en viss del upphäva detaljplaner, områdesbestämmelser, lov eller förhandsbesked (13 kap 5 § PBL)